

Lokale forskrifter etter ny opplæringslov

Den nye opplæringsloven krever at alle lokale forskrifter kunngjøres. Det skal også fastsettes noen flere lokale forskrifter enn i dagens lov. Øverst på siden finner du maler som kan brukes for å utforme forskrifter.

REGELVERK | SIST ENDRET: 26.06.2024

Maler for lokale forskrifter

Malene er ment å være et hjelpemiddel for dere når dere utformer forskrifter, og er frivillig å bruke. Det er meningen at dere skal tilpasse malene etter egne lokale forhold. Dere kan legge til paragrafer og slå sammen paragrafer i malene. I malene finner dere både veiledning om innholdet i reglene i opplæringsloven, og forslag til hva dere skal regulere i de ulike paragrafene.

Last ned mal:

- [forskrift skoleregler nynorsk \(word\)](#)
- [forskrift skoleregler bokmål \(word\)](#)
- [permisjon frå skolen nynorsk \(word\)](#)
- [permisjon fra skolen bokmål \(word\)](#)
- [skolefritidsordning \(SFO\) nynorsk \(word\)](#)
- [skolefritidsordning \(SFO\) bokmål \(word\)](#)
- [skolerute nynorsk \(word\)](#)
- [skolerute bokmål \(word\)](#)
- [hovudmål ved kvar enkelt skole nynorsk \(word\)](#)

- hovedmål ved den enkelte skole bokmål (word)

Veiledning for bruk av malene

Om malen

Tekst i klammeparentes ([...]) bytter dere ut med innhold tilpasset deres skole/kommune/fylkeskommune. Hver paragraf i malen har en veiledende tekst om hva innholdet skal være. Veiledningsteksten skal ikke være med i den endelige forskriften og må fjernes før forskriften ferdigstilles.

Hvordan skal innholdet utformes?

Paragrafer

Del forskriften opp i paragrafer med hele tall, for eksempel «§ 1. Paragraftittel».

Avsnitt («ledd»)

Alle avsnitt (ofte omtalt som «ledd» i regelverk) skal innledes med innrykk.

Lister

Listepunkter skal innledes med bokstav eller siffer. Bokstaver og siffer skal avsluttes med punktum, for eksempel «a.». Bruk kun rene heltall eller én bokstav. Ikke bland bokstaver og siffer i samme liste. Nummereringen skal begynne på nytt i hver ny liste.

Eksempel:

Tekst i første ledd. Her er en bokstavnummerert liste i leddet:

- a. innhold i første ledd bokstav a,
- b. innhold i første ledd bokstav b og
- c. innhold i første ledd bokstav c.

Tekst i andre ledd. Her er en bokstavnummerert liste i leddet:

- a. innhold i andre ledd bokstav a,
- b. innhold i andre ledd bokstav b og
- c. innhold i andre ledd bokstav c.

Tabeller

Prøv å unngå tabeller. Skriv heller helt ut, eller bruk enkle lister.

Grafikk (bilder)

Prøv å unngå grafikk. Hvis det er strengt nødvendig med grafikk, skal den alltid ha alternativ tekst, slik at innholdet blir tilgjengelig for blinde og svaksynte. Dette er lovpålagt.

Lokale forskrifter skal kunngjøres via [dette skjemaet hos Lovdata](#).

NB: Velg "Avdeling II (LTII)" for å kunngjøre forskrift etter ny opplæringslov.

Nytt kunngjøringskrav

Etter dagens opplæringslov er det gjort unntak fra kunngjøringskravet i Norsk Lovtidend (Lovdata) i forvaltningsloven § 38 for flere lokale forskrifter. Dette unntaket fjernes i den nye opplæringsloven. Det betyr at kommunene og fylkeskommunene skal kunngjøre flere forskrifter i forbindelse med at den nye loven trer i kraft fra 1. august 2024. Kunngjøringsplikten gjelder også for skoler som har fått delegert myndighet til å fastsette forskrift om skoleregler.

Lokale forskrifter som skal gjelde fra og med høsten 2024 bør i så stor grad som mulig fastsettes og kunngjøres etter ny lov. Lokale forskrifter etter gammel lov kan imidlertid fortsatt gjelde. [Les om overgangsregler her](#).

Dersom det er gjort endringer i innhold i forskriften i tråd med ny opplæringslov, må hele forskriften fastsettes og kunngjøres etter ny lov. For eksempel er det nytt at lokale forskrifter om skoleregler skal inneholde regler om skoledemokrati.

Her finner du en oversikt over hva en lokal forskrift er, hva dere må huske på når dere utformer en forskrift, og hvor i regelverket forskriftshjemlene går frem.

På hvilke områder *må* kommunene og fylkeskommunene fastsette forskrift?

Nedenfor viser vi til bestemmelser i den nye opplæringsloven og opplæringsforskriften. Se disse hos Lovdata:

- [loven](#)
- [forskriften](#)

I ny opplæringslov er det flere bestemmelser som angir når det *skal* fastsettes lokale forskrifter.

Kommunene og fylkeskommunene skal fastsette lokale forskrifter

Tema	Hvem	Hjemmel
Permisjon fra skolen	Kommunen	Ny lov § 2-2 (4)
Skolefritidsordning (SFO)	Kommunen	Ny lov § 4-5 (5)
Skoleregler	Kommunen og fylkeskommunen	Ny lov § 10-7
Skolerute	Kommunen og fylkeskommunen	Ny lov § 14-1 (2)
Hovedmål ved den enkelte skole*	Kommunen og fylkeskommunen	Ny lov § 15-2
Inntak	Fylkeskommunen	Ny forskrift § 4-5
Formidling	Fylkeskommunen	Ny forskrift § 7-2

* Det er tatt inn en overgangsregel i opplæringsforskriften § 23-9, som viser til at fylkeskommunene ikke er pålagt å gi forskrift om hvilket skriftspråk som skal være hovedmål på hver skole før 1. august 2026.

Det kan også bli vedtatt krav om at kommuner eller fylkeskommuner fastsetter forskrifter i ny forskrift til opplæringsloven.

På hvilke områder *kan* kommunene og fylkeskommunene fastsette forskrift?

I ny opplæringslov er det flere bestemmelser der det åpnes for at kommuner og fylkeskommuner «kan» fastsette lokale forskrifter. Det innebærer at dersom kommunen eller fylkeskommunen vil ha egne regler i henhold til listen under, må de fastsette dette i lokale forskrifter. Dersom de fastsetter forskrift etter hjemlene under, må forskriften kunngjøres i Norsk Lovtidend (Lovdata).

Kommunene og fylkeskommunene kan fastsette lokale forskrifter

Tema	Hvem	Hjemmel
Omdisponering av fag- og timefordelingen	Kommunen	Ny lov § 1-6 (2)
Opplæring utover det samlede minstetimetallet	Kommunen og fylkeskommunen	Ny lov § 1-6 (6)
Skolekretser	Kommunen	Ny lov § 2-6
Grunnleggende opplæring i samisk språk og kultur	Kommuner i forvaltningsområder for samisk språk	Ny lov § 3-2 (2)
Bortvisning i skoleregler	Kommunen og fylkeskommunen	Ny lov § 13-1 (1), jf. § 10-7
Ordensregler for voksenopplæringen	Kommunen og fylkeskommunen	Ny lov § 20-3 (1)
Rabattordning med subsidierte reisekort for ungdom	Fylkeskommunen	Ny forskrift § 8-2
Endret fag- og timefordeling	Fylkeskommunen	Ny forskrift § 5-1 (2)

Hva er en lokal forskrift?

Når offentlige myndigheter bestemmer rettigheter og plikter for et ubestemt antall eller krets med private personer eller virksomheter, er det en forskrift. Definisjonen følger av forvaltningsloven § 2 bokstav c, jf. bokstav a.

Lokale forskrifter gjelder innenfor et bestemt område, for eksempel for elever ved en bestemt skole eller i en kommune eller et fylke. Lokale forskrifter gis som regel av kommunestyret eller fylkestinget. Det er lovhjemmelen for forskriften som avgjør hva det kan fastsettes forskrifter om, og hvem som har myndighet til å fastsette dem. Det kan ikke gis lokale forskrifter som strider mot regler fastsatt i lover eller sentrale forskrifter.

Dere finner en mer omfattende oversikt om hvordan dere fastsetter lokale forskrifter i veiledning i forskriftsarbeid for kommuner som Lovavdelingen i Justis- og beredskapsdepartementet har utgitt. Lovavdelingen har også utgitt en generell veiledning om lov- og forskriftsarbeid.

Hvilke krav er det til å fastsette en lokal forskrift?

Forvaltningsloven stiller noen formelle krav til fastsettelse av en forskrift, og utredningsinstruksen viser til høringsfrister.

Høring av forskrift

- Kommunene og fylkeskommunene skal sørge for at saken er så godt opplyst som mulig før forskriften vedtas, se forvaltningsloven § 37.
- Forskrifter skal på høring, slik at de som vil bli berørt får en mulighet til komme med sine synspunkter. Høringsfristen er vanligvis på 3 måneder, og ikke på mindre enn seks uker. Det står mer om krav til høring i utredningsinstruksen kap. 3.
- Når høringsfristen er avsluttet og man har tatt stilling til innspillene, kan forskriften vedtas av den som har denne myndigheten.